Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta)

Bħala Qorti ta` Ġudikatura Kriminali

Maġistrat Dottor Aaron M. Bugeja M.A. Law, LL.D. (melit)

Il-Pulizija

(Spettur Silvio Magro)

vs

Sonia Bajada

Il-Qorti:

Rat ir-rikors tal-Uffiċjal tal-Probation Deborah Farrugia datat 1 ta' Settembru 2015 li biha għamlet denunzja ai termini tal-Artikolu 21 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta fejn premettiet li wara s-sentenza mogħtija minn din il-Qorti kif presjeduta Sonia Bajada (probationee) naqset milli toqgħod għad-direttivi mogħtija lilha mill-istess Uffiċjal tal-Probation sabiex hija tindirizza u tieqaf mill-vizzju tad-droga. L-istess Uffiċjal tenniet li l-probationee kienet baqgħet soġġetta għal abbuż mid-droga.

Rat is-sentenza mogħtija minnha stess fejn nhar it-3 ta' Marzu 2014 din l-istess Qorti fuq l-imputazzjonijiet segwenti : -

Wara li rat l-imputatazzjonijiet datati 21 ta` Frar, 2014 kontra l-imputata Sonia Bajada ta' 42 sena, bint Ronald Bajada u Maria Grazia nee Gallo, residenti "Cobblestones", Triq Mons. Arturo Bonnici, Msida u li ghandha l-karta tal-identita bin-numri 7073(M) fejn giet imputata li nhar it-3 ta' Novembru 2013 ghall-habta tas-18:30 fl-Ajruport Internazzjonali ta' Malta, ikkommettiet serq ta' proprjeta ghad-dannu ta' Miller Distributors Limited liema serq huwa kwalifikat bil-valur ta' aktar minn mitejn u tnejn u tletin Euro erbgha u disghin centezmu (E232.94) izda anqas minn elfen tliet mija disgha u ghoxrin Euro u sebgha u tletin centezmu (E2329.37) u dan ai termini tal-Artikoli 261, 267 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta; kif ukoll talli rrendiet ruhha recidiva ai termini tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta permezz ta' diversi sentenzi definittivi moghtija mill-Qrati ta' Malta.

kienet għamlitha ċara li :

Wara li qieset bir-reqqa dak kollu mistqarr aktar il-fuq, bhal dik il-Qorti, din il-Qorti lesta li tiehu r-riskju u li minflok terga tikkundanna lill-imputata ghal piena ohra ta' prigunerija, bi hsiebha li tqeghda taht ordni ta' *probation* bl-obbligu li l-imputata titqieghed taht ordni ta' trattament u kura biex il-kondizzjonijiet li ghandha l-imputata (possibilment il-kundizzjoni ta' kleptomanija, istituzzjonalizzazzjoni u kondizzjonijiet ohrajn ikunu jistghu jigu dijanjostikati) jibdew jigu trattati **barra** l-konfini tal-Facilita Korrettiva ta' Kordin, fejn donnha l-imputata ghamlet l-almu taghha biex terga tispicca meta kkommettiet dan ir-reat. Il-Qorti wissietha li din id-decizjoni tehtieg impenn serju minn naha taghha stess billi ssegwi l-ordinijiet kollha li jkunu imposti fuqha u tghin ruhha tinqala' mic-ciklu vizzjuz li dahlet lilha nnifisha fih u taghraf thares il-quddiem. Din il-Qorti rat li fis-sentenzi precedenti taghhom, dawn il-Qrati, ghar-ragunijiet ohra validi taghhom, ma tawx dan ic-cans lill-imputata li qed jigi moghti minn din il-Qorti. Naturalment issa jispetta lill-imputata taghraf tuza tajjeb din l-opportunita. Fin-nuqqas issa ma jkollha ebda skuza li ma inghatatx il-possibbilita mill-Qrati li tqum fuq saqajha u thares il-quddiem bl-ghajnuna ta' professjonisti. Il-konsegwenzi ta' eghmilha minn issa l-quddiem tafhom kollha u taf issa x'ghandha tistenna mill-Qrati jekk terga tiddelinkwi.

Decide : -

Ghaldaqstant, wara li rat l-Artikoli 17, 261(c), 267 u 279(a) tal-Kodici Kriminali fuq l-ammissjoni taghha stess, qeghda ssib lill-Sonia Bajada, recidiva f'delitti, hatja tal-

imputazzjonijiet kollha migjuba kontra taghha; izda peress li hija tal-fehma li fic-cirkostanzi jissussistu l-elementi rikjesti mill-Ligi Artikolu 7(2)(5) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, ai termini tal-Artikolu 7(1) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta il-Qorti qeghda tpoggi lill-hatja Sonia Bajada taht Ordni ta' *Probation* ghal perjodu ta' tliet (3) snin millum kif ukoll qeghda tqieghda taht ordni ta' trattament ai termini tal-Artikolu 412D tal-Kodici Kriminali, u dan bil-ghan li ma jkunx hemm ripetizzjoni ta' reati simili nonche sabiex teghleb il-kondizzjonijiet mentali u psikologici li tidher afflitta minnhom l-imputata, b'dan li ghal dan l-iskop qeghda tordna li l-istess Sonia Bajada titqieghed taht is-sorveljanza ta' Ufficjal tal-Probation, kif ukoll taht il-kura ta' Psikologu **u** Psikjatra indikati lilha mid-Direttur tas-Servizzi tal-Probation u Parole, li ghandhom ikollhom dawk is-setghat kollha mehtiega sabiex iwetqu din l-Ordni ta' din il-Qorti, nonche li jaghmlu dawk l-ezamijiet kollha mehtiega fuq il-hatja Sonia Bajada nonche jippreskrivu dawk it-trattamenti u/jew kura u/jew programmi kollha li jkunu mehtiega biex Sonia Bajada teghleb b'success il-kondizzjonijiet psikologici li tidher afflitta minnhom, liema ordnijiet huma soggetti ghall-kundizzjonijiet elenkati fid-digrieti moghtija illum stess u annessi ma din is-sentenza u li jifformaw parti integrali minnha.

Ai termini tal-Artikolu 7(7) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta u tal-Artikolu 412D tal-Kodici Kriminali, il-Qorti fissret lill-Sonia Bajada bi kliem car u li jinftiehem, l-effetti tal-ordni ta' probation u trattament kif ukoll tal-kondizzjonijiet kollha elenkati fid-Digrieti annessi ma' din is-sentenza u li f'kaz li tonqos milli tikkonforma ruhha ma' dawk l-ordnijiet u dawk il-kondizzjonijiet u/jew f'kaz li taghmel reat iehor tul it-terminu tal-ordni ta' probation, tista tinghata sentenza ghar-reati li taghhom tinstab hatja b'din is-sentenza, nonche l-konsegwenzi li jistghu jigu sofferti f'kaz ta' nuqqas t'adezjoni mat-termini tal-ordni tat-trattament hawn fuq imsemmi.

Ai termini tal-Artikolu 7(8) tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti tordna li kopja ta' din is-sentenza u tal-ordni ta' probation u trattament moghti bid-Digrieti ta' llum stess ghandhom jigu trasmessi minnufih lid-Direttur tas-Servizzi ta' Probation u Parole sabiex jassenja Ufficjal tal-Probation, Psikjatra u Psikologu biex ikunu responsabbli ghas-sorveljanza, dijanjozi, kura u trattament ta' Sonia Bajada.

L-Ufficjal tal-*Probation* assenjat ghandu jirrapporta bil-miktub lill-Qorti kompetenti bil-progress tal-imsemmija Sonia Bajada kull sitt (6) xhur.

Semgħet id-deposizzjonijiet mogħtija mill-Uffiċjal tal-Probation Deborah Farrugia u rat l-atti kollha tal-kawża;

Ikkunsidrat : -

L-ordni tal-probation fil-konfront ta' Sonia Bajada jippreskrivi s-segwenti : -

1. Li matul il-perjodu ta' *probation*, il-hatja ghandha ggib ruhha tajjeb, toqghod ghad-direttivi kollha tal-*Probation* Officer u zzomm dak il-kuntatt mehtieg u mitlub mill-ufficcjal tal-*probation* mahtur lilha.

2. L-Ufficjal tal-*probation* mahtur ghal dan l-iskop ghandu jirraporta bil-miktub lil din il-Qorti bil-progress tal-hatja kull sitt xhur.

3. Il-hatja ghandha tavza immedjatament lill-Ufficcjal tal-*probation* b'kull bdil li talvolta taghmel fl-indirizz residenzjali taghha.

4. Li ghandha zzomm ruhha f'kuntatt ma' l-ufficjal tal-*Probation* skont id-direttivi li taghtiha minn zmien ghall-iehor l-istess Ufficjal tal-*Probation*; u partikolarment li hija ghandha, jekk l-Ufficjal tal-*Probation* ikun hekk irid, tircievi zjarat tal-istess Ufficjal tal-*Probation*.

Mix-xiehda tal-Uffiċjal tal-Probation Deborah Farrugia din il-Qorti rat li l-probationee naqset milli tosserva skrupolożament l-ordni tal-probation. Il-Qorti ikkonċeditilha diversi opportunitajiet oħra pendenti l-eżitu ta' din l-ordni ta' probation, iżda jew għal raġuni jew għal oħra

hija naqset milli tottempera ruħha u toqgħod skrupolożament mat-termini tal-ordni tal-probation.

Il-Qorti għażlet li tagħti ftit aktar żmien lil probationee sabiex tara jekk forsi fil-mori tad-differiment kienetx sejra turi ftit motivazzjoni sabiex hija ssegwi l-ordni tal-probation. Għalhekk il-Qorti żammet diversi seduti iżda minn dak li semgħet u rat din il-Qorti huwa bil-wisq evidenti li f'dan l-istadju dak li l-probationee kienet qegħda tagħmel kien aktar tipprova tevita l-ħabs aktar milli turi motivazzjoni serja biex toqgħod il-bogħod mid-droga.

Verament li l-probationee ma sabitx l-għajnuna li xtaqet u din il-Qorti pruvat li tipprovdilha kif l-atti ta' dan il-każ jixhdu. Waħedha u bir-riżorsi tagħha biss il-probationee mhix f'qagħda li żżomm il-bogħod mill-vizzji. B'xorti ħażina hemm bżonn li tiġi kostretta li toqgħod għal trattament li tant hija, kif ammettiet hija stess fuq il-pedana tax-xiehda, teħtieġ.

Ikkunsidrat : -

Illi kif (in suċċint) intqal mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawża ***Il-Pulizija vs Jeffrey Cassar*** fis-6 ta' Diċembru 2012 kif muri bil-provi aktar il-fuq, bħalma solitament tagħmel din il-Qorti, wara li semgħet lill-

Uffiċjal tal-Probation, hija iddifferiet id-denunzja sabiex ikun hemm il-possibilita li l-probationee turi jekk verament kienetx disposta li ssegwi l-ordni tal-probation. Biss sfortunatament jirriżulta li din il-motivazzjoni kienet alkwantu assenti. Jirriżulta li l-probationee wriet biċ-ċar li ma kienetx verament interessata tilqa' l-għajnuna siewja biex tagħraf taffaċċja l-problemi taghha u dan fl-interess taghha stess u dik tas-soċjeta'. Ma jistax ikun li l-Qorti tagħti opportunita lil persuna sabiex tbiddel trieqitha u minflok taħtaf din l-opportunita tipprova tevita r-responsabbiltajiet tagħha. In-nuqqasijiet tal-probationee iridu jitqiesu bħala nuqqasijiet serji għax minħabba dawk in-nuqqasijiet ma ħallietx l-ordni tal-probation tieħu l-perkors naturali tagħha. Għalhekk issa trid taffaċċja r-riguri tal-Liġi u din il-Qorti ma jibqgħalhiex triq oħra għajr li tittratta maghha mill-ġdid għar-reati hawn fuq imsemmija kif jipprovdi l-Artikolu 21 tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta. Bħal dik il-Qorti hawn fuq imsemmija, din il-Qorti tħoss li l-istess għandu japplika f'dan il-każ preżenti.

DECIDE : -

Li ġie ppruvat għas-sodisfazzjon ta' din il-Qorti li l-probationee naqset milli tħares xi ħtieġa tas-sanzjoni fil-komunita komminata lilha u fiċ-ċirkostanzi ta' dan il-każ m'għandhiex triq oħra salv li tittratta mal-probationee għar-reati li dwarhom kienet saret is-sanzjoni komunitarja

b'kull mod kif il-qorti tista' tittratta lill-ħatja li kieku għadha kemm ġiet dikjarata minn din il-Qorti għar-reati li tagħhom diġa instabet ħatja. U għalhekk filwaqt li qegħda ssib li hija naqset milli tosserva l-ordni tal-probation mogħtija lilha kif hawn fuq imsemmi, u titratta magħha billi wara li rat l-Artikoli 21(2) tal-Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta kif ukoll l-Artikoli 17, 49, 50, 261(c), 267 u 279(a) tal-Kodiċi Kriminali (Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta) il-Qorti qegħda tikkonferma lill-imputata ħatja tal-imputazzjoni migjuba kontra tagħha u tikkundannaha għall-piena ta' **tnax il-xahar priġunerija**.

Il-Qorti tirrakkomanda lid-Direttur tal-Faċilita Korrettiva ta' Kordin sabiex jipprovdi lill-imputata b'dik l-għajnuna kollha meħtieġa sabiex waqt li tkun qegħda residenti fil-Faċilita Korrettiva ta' Kordin hija tegħleb il-vizzju mill-abbuż tad-droga u għal dan il-għan għalhekk jikkonsidra li l-ħatja titqiegħed għal dawk il-programmi ta' rijabilitazzjoni meħtieġa u f'dawk il-postijiet idoneji biex jgħinuha tegħleb dan il-vizzju.

Mogħtija illum 9 ta' Mejju 2016 fil-Qrati tal-Ġustizzja, Valletta.

Aaron M. Bugeja